24. Гэта кветка ў гатычным сярэдневякоўі была шырока распаўсюджаным сімвалам кахання і маўчання. Яна складалася з сямі пялёсткаў з зубчастымі лістамі і сцяблінамі, якія перапляталіся ў мудрагелістым узоры з іншымі раслінамі, напрыклад, гранатам. Як называецца гэта кветка?

А) лілея. **Б)** незабудка. **В)** гладыёлус. **Г)** ружа. **Д)** фіялка.

25. Дадзены словазлучэнні:

1) знаходзіцца на мяж..; 2) расказаць сяброўц..;
3) везці на тачц..; 4) шышкі на елц.. .

Вызначце прыклады, у якіх назоўнікі маюць канчатак ***-ы***.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

26. Выберыце з дадзеных правільна напісаныя словы:

1) відэа-тэлефон; 2) вадасцёк; 3) бензабак.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

27. У вершы В. Гардзея “Вадзяны арэх плывучы” ёсць радкі:

Ні быстры́, ні хваль зыбучых – Вадзяны арэх плывучы,
Азярцо, і бачны ў ім А інакш – … .

Як яшчэ называюць вадзяны арэх?

А) амяла. **Б)** чылім. **В)** гарлачык жоўты. **Г)** баранец. **Д)** гайнік.

28. Дапоўніце народныя выразы па пачатку:

а) Лёгка пасварыцца – …; б) Садок садзіць – …; в) Спяшыць – … .
1) жыццё харашыць; 2) людзей смяшыць; 3) цяжэй памірыцца.

А) а-1, б-2, в-3. **Б)** а-1, б-3, в-2. **В)** а-2, б-1, в-3.
Г) а-3, б-2, в-1. **Д)** а-3, б-1, в-2.

29. *Верш, у якім пачатковыя літары радкоў, прачытаныя зверху ўніз або знізу ўверх, складаюць чыё-небудзь імя або прозвішча, слова або выраз, называецца … .*

1) белы верш; 2) акраверш; 3) акцэнтны верш; 4) астрафічны верш.

А) няма патрэбнага варыянта. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

30. Як звалі беларускага акцёра, рэжысёра, пісьменніка, мастака, тэатральнага дзеяча, які ў 1918–1920 гадах быў акцёрам і рэжысёрам Першага беларускага таварыства драмы і камедыі?

А) Янка Купала. **Б)** Уладзіслаў Галубок. **В)** Змітрок Бядуля.
Г) Ігнат Буйніцкі. **Д)** Кандрат Крапіва.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16
тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 15. Тыраж 29700 экз. г. Мінск. 2016 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2016»

Чацвер, 18 лютага 2016 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 7-8 класаў

1. Уважліва прачытайце вершаваныя радкі М. Стральцова. Колькі разоў ужываецца літара ***ў***?

Хто гадаваўся ў цішы дрэў, Аб тым, як любасцю шчырэў
Той ашчаджае і ўспаміны Да кожнай зёлкі і націны.

А) 0. **Б)** 2. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

2. Падлічыце, колькі слоў у дадзеным сказе.

Заазёрамінаднебамсветлымнесціхаептушаказвонкіхор.

А) 7. **Б)** 8. **В)** 9. **Г)** 10. **Д)** 11.

3. Выберыце з дадзеных прыкладаў толькі назвы адзення.

1) сукенка; 2) кеды; 3) пінжак; 4) боты.

А) усе прыклады. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

4. Колькі граматычных асноў у сказе?

Мароз валёнкамі пагрукваў, трашчаў у клёнах за сцяной,
я шчылінку ў акне прахукаў і бачыў свет дзівосны ў ёй (В. Гардзей).

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

5. Якія з дадзеных слоў правільна падзелены для пераносу?

1) здаро-ўе; 2) сям'-я; 3) нацян-ькі.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

6. Колькі прыналежных займеннікаў ужыта ў вершаваных радках Ю. Свіркі?

Я люблю ката Мурлыку.
Ён вусаты, невялікі.
Не сярдзіты ён зусім,
Пагуляць люблю я з ім.

А) 0. **Б)** 1. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

7. Якая літара ў беларускім алфавіце стаіць адразу пасля ***з***?

А) ў. **Б)** і. **В)** е. **Г)** к. **Д)** в.

8. У вершаванай загадцы С. Шах схавалася незвычайнае слова-амонім:

Вось цікава: я – граніца,
Я – дзяржаўная мяжа.
Як жа так магло зрабіцца,
Што й папера яшчэ я?

А) грыф. **Б)** шрыфт. **В)** кардон. **Г)** аркуш. **Д)** нота.

9. У якім парадку неабходна размясціць сказы, каб атрымаўся тэкст?

1. Яны спрытна зрываюць сухія шышкі ды, спяшаючыся, нясуць у свае дуплы.
2. Якое раздолле ў зялёным бары летам!
3. Яловая шышка, незнарок скінутая вавёркай, гулка стукнулася аб ствол дрэва.
4. Вунь на высокіх кучаравых елках і хвоях смела разгульваюць вавёркі.
5. Адразу пачулася спуджанае стракатанне сарокі.

А) 1, 3, 2, 5, 4. **Б)** 2, 4, 1, 3, 5. **В)** 3, 1, 5, 4, 2.
Г) 4, 5, 2, 3, 1. **Д)** 5, 2, 4, 1, 3.

10. Адгадайце народную загадку, слова-адгадка якой "схавалася" ў пераблытаных літарах.

Нос кручком, сам худ, а галава з пуд.

А) о, с, л, т. **Б)** о, я, р, д, в. **В)** і, э, а, л, р.
Г) а, к, у, ж, р, к. **Д)** я, е, н, м, б, з.

11. Якой часцінай мовы з'яўляецца выдзеленае ў сказе слова?

***Вакол** дома ў пачатку вясны дружна зацвілі цюльпаны.*

А) прыназоўнік. **Б)** злучнік. **В)** часціца. **Г)** прыслоўе. **Д)** назоўнік.

12. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***е***?

1) м..цэнат; 2) пов..зь; 3) м..дуза; 4) зав..зь; 5) с..натар.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 3, 5.
Г) 2, 4. **Д)** 3, 4, 5.

13. Вызначце няправільна напісаную форму дзеяслова ***даваць***.

1) даеш; 2) даець; 3) даяце.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

14. Якія назоўнікі з дадзеных ужываюцца толькі ў множным ліку?

1) джынсы; 2) шорты; 3) суткі.

А) усе. **Б)** няма такіх. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

15. Выберыце з прапанаваных назвы тканін.

1) крэп; 2) сацін; 3) шыфон; 4) аксаміт.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбнага варыянта. **В)** 1, 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

16. Дадзены словы: *1) сонечна; 2) лёгка; 3) багата.*
Якому слову адпавядае будова *"корань+суфікс+канчатак"*?

А) усім. **Б)** няма такіх слоў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

17. Выберыце з прапанаваных назоўнікі мужчынскага роду.

1) жаль; 2) шалік; 3) бярлог; 4) шаль.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

18. Якім членам сказа з'яўляецца выдзеленае ў сказе слова?

***Ціха** ў лесе.*

А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** дапаўненнем. **Г)** азначэннем. **Д)** акалічнасцю.

19. Дадзены словы: *1) бра; 2) аташэ; 3) кава.*
Вызначце назоўнік(-і) ніякага роду.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1. **Г)** 1, 2. **Д)** 3.

20. *Шоўк* – ніткі, якія выпрацоўваюцца з выдзяленняў вусеня шаўкапрада, а таксама тканіна з такіх нітак. Упершыню пра шоўк упаміналася ў храналогіі 2640 года да н. э. … .

А) Старажытнага Егіпта. **Б)** Месапатаміі. **В)** Індыі.
Г) Кітая. **Д)** Заходняй Еўропы.

21. Выберыце з дадзеных прыклады, у якіх словы пішуцца з вялікай літары.

1) (К, к)упалаўская прэмія; 2) (Н, н)овы год; 3) (Дз, дз)ень беларускай навукі.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

22. У народзе здаўна існуе прыкмета:

Позні асенні гром – … .

А) малы дождж. **Б)** позні снег. **В)** стомлены вандроўнік.
Г) раннія замаразкі. **Д)** не будзе вясёлкі.

23. Дадзены прыметнікі:

1) *бало́тны; 2) бало́цісты; 3) балаця́ністы; 4) балаця́ны.*

Якія з прыметнікаў ўжываецца ў значэнні *'багаты балотамі'*?

А) няма такіх. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.